

Herri
Kanta

1. ABERRIAREN MUGAK

Nire aberria Lurra bezain zaharra da
Baina ez da lurra bakarrik,
Haizeak bezala inguratzen nau eta
Lotzen, askatzen nauelarik.

Nire aberria suaren antzekoa da
Beti bera, berria beti
Epeltzen nau kanpoan hotz dagoenean
Ta erretzen ere badaki.

***Aberriaren mugak, euskararenak,
Gure baitan daude gehienak,
Euskara zabalduaz lau haizeetara
Zabalago egiten gara.***

Nire aberria harrizko herria da,
Hitzezkoa eta hitzekoa,
Altzairuzko txakolin, ardo zurezkoa
Eta hondar anonimoa.

Nire aberria burdin bihurria da
Oroimenean arindua
Itsaslamine baten herdoilezko kantu
Etorkizunez fosildua.

Aberriaren mugak...

2. AGURE ZAHARRA

Agure zahar batek zion bere etxe aurrean
goizean goiz lantokira irteten nintzanean:
Ez al dek, gazte, ikusten gure etxola zein dan?
desegiten ez badugu, bertan galduko gera.

***Baina guztiok batera
saiatu hura botatzera,
usteltzen hasita dago-ta,
laister eroriko da.
Hik bultza gogor hortikan,
ta bultza nik hemendikan,
ikusiko dek nola-nola
laister eroriko dan.***

Baina denbora badoa, nekea zaigu hasi,
eskuak zartatu zaizkit, eta indarrak utzi.
Usteltzen badago ere, karga badu oraindik,
berriz arnasa hartzeko esaigun elkarrekin:

Baina guztiok batera saiatu hura botatzera...

Agure zaharra falta da gure etxe ondotik,
haize txar batek hartu ta eraman du hemendik.
Haur batzuk ikusten ditut eta inguraturik,
aitona zaharraren kanta nahi diet erakutsi:

Baina guztiok batera saiatu hura botatzera..

3. AZKEN DANTZA

Azken dantza hau, maitia zurekin
nahi zinduzket eramanez nerek
bainan, gaurko xedia ezin daiteke betia!
Badakit, nik ere, bihar dela joatea!

Bego pena hau! Itzuliren naiz
Bai! Berritz Euskal Herrirat!
Bego urte hau itzuliren naiz
betikotz zure ondora!

Azken dantza hau ez da sekulako
zin egina dut zin egin betiko
hemen, gure lurrean
bizi behar dutala!
Hori ez bada, hil hotz jar nadila!

Bego pena hau! Itzuliren naiz
Bai! Berritz Euskal Herrirat!
Bego urte hau itzuliren naiz
betikotz zure ondora!

4. BARATZE BAT

Hau da egün eijerra
mila txoriek kanta
tziauri ene erregina
besoak zuri ditizüt para.

***Baratze bat nahi deizüt egin
Amets sekretuenekilan
Liliak egün jauntzi eijerrenetan
Mila kolorez dantzan bihotzetan.***

Gaü beltz ta sakonetik
jeikitzen naiz hoztürik
bihotza hain tristerik
usu hitaz berantetsitürik.

Baratze bat ...

Karrosa bat hor dugu
kanpoan gure aiduru
ez gal aboro denbora
hiskor beitago amodioa

Baratze bat ...

Maitarzun berriari
ilargiak dü argi
emanen deikü aski
guk elgar maita dezagun beti

5. BIZKAIA MAITE

***Bizkaia maite,
Atzo goizean ikusi zintudan
Soineko xuriz jantzia
Buruan orlegi, bihotzean sua***

Nere gogoaren ertzatik pasatzen
Zure usain gozoa lana,
Amodioa, itsasoa, nere baitan sartzen.

Atzo goizean entzun nuen
Zure berbaren oihartzuna
Zure kantaren fereka, bihotzean kilika
Eta oihartzunaren haunditasunean
Murgilduz joan nintzen, jauzika, hegaka.

Bart arratsean, arbasoen baratzaren ondoan
Bertsotan eta dantzari, lotu zinen alai,
Piper eta gatzak, sabel emankor.

***Bizkaia maite,
Atzo goizean ikusi zintudan
Soineko xuriz jantzia
Buruan orlegi, bihotzean sua***

Olerkari, penatuaren gozo eta mina
Amodio eta kanta, zure berba leun
Zure gatzaren bizia, zure burdinaren
Goria dira gaur, neretzat aterbe.

***Bizkaia maite,
Atzo goizean ikusi zintudan
Soineko xuriz jantzia
Buruan orlegi, bihotzean sua***
Lirain, sendo, eder.

6. EPERRAK

Eperrak badituzu bere bi hegalak
Bai eta bürün gainin kokarda ejer bat
Zük ere balinbazünü gaztetarsün ejer bat
Neskatilen gogatzeko bilo holli pollit bat.

Amorosak behar lüke izan lotsa gabe
Gaiaz ebiltia ez üken herabe
Egünaz ebiltia desohore leike
Txoriak ere oro haier soz dirade.

Ebili izan nüzü gaiaz eta beti
Eia! atzamanen nianez lili ejer hori
Azkenian atzaman düt oi! bena tristeki
Lümarik ejerrena beitzaiio erori.

Mündian ez da nihur penarik gabe bizi
Nik ere badit aski hoitan segurki
Nik desiratzen nizün ezkuntzia zurekin
Bena ene aitak eztü entzün nahi hori.

Zure aitak zer lüke eni erraiteko
Ala enitzaio aski aren ofizioko
Ala zü soberaxe zitzaio enetako
Printzerik ez ahal da orai zuenganako.

7. EUSKAL HERRIAN EUSKARAZ

Euskal Herrian euskaraz
Nahi dugu hitz eta jolas
Lan eta bizi euskaraz eta hortara goaz,
Bada garaia noizbait dezagun
Guda hori gal edo irabaz.

Zabal bideak eta aireak
Gure hizkuntzak har dezan arnas,
Bada garaia noizbait dezagun
Guda hori gal edo irabaz.

Euskal Herrian euskara
Hitz egiterik ez bada
Bota dezagun demokrazia zerri askara
Geure arima hiltzen uzteko
Bezain odolgalduak ez gara.

Hizkuntza gabe esaidazue
Nola irtengo naizen plazara,
Geure arima hiltzen uzteko
Bezain odolgalduak ez gara.

Euskal Herri euskalduna
Irabazteko eguna
Pazientzia erre aurretik behar duguna,
Ez al dakizu euskara dela
Euskaldun egiten gaituena?

Zer Euskal Herri litzake bere
Hizkuntza ere galtzen duena.
Ez al dakizu euskara dela
Euskaldun egiten gaituena?

8. GOGOAREN BAITAN

Erabaki nuen, tinko ta fermuki
Ez zitzaidala gertatuko
Maitasun saretan ez nintzela berriz
Uste gabeen eroriko
Bi begi izpitxu, irripar ezti bat
Izan dira nere galtzaile
Geroztik hor nabil arantzetan dantzan
Ezinezko amets sortzaile.

Urrezko txanpon bat eman gogo nuke
Sorgin bat bilaka banedi
Ezina egikor aldatzeko haina
Gezurra bihurtzeko egi
Zer den ona edo zer ote den txarra
Jakin beharko nukelarik
Sumendi gainean erretzen ari naiz
Ba al dago irtenbiderik?

***Zu hor zaude, dantzan, jauzitan
Zer debru bada pasatzen zait gogoaren baitan***

Geroak zer dakar, ez dut pentsatu nahi
Uneak nahi ditut bizi
Lau egun dira ta bi omen lanotsu
Galtzera ez ditut nahi utzi
Hitzaren jokoan, itxura eman ez
Gorde nahiko nuke dena
Biluzia nauzu izan zarelako
Egoera hunen sormena D.C.

9. GORA TA GORA BETI

***Gora ta gora beti,
haik gora Lapurdi!
Euskerak bizi gaitu
eta bizi bedi.***

Gorantza doa agudo kapitala
eta Lapurdi beti dago apala,
aldrebesturik dago mundu zitala,
konformatzen ez bagara
ze pekatu mortala!

Gurea ez da bizi-modu normala
lurra lantzeko haitzurra eta pala,
lanaren truke kobratzen erreal.
Benetan da miserable
euskaldunon jornala.

Munduan ezin bizi daiteke hala,
merkatuetan dena gora doala,
etxera eta zopa guztiz argala,
kriseiluen oiloa
ez da postre formala.

Obrero eta nekazari leiala,
zuen ez da errenta liberala.
Diru zikinak putre motzak bezala
botatzen dizu gainera
hortxe bere itzala.

Jabeek dute kontzientzi zabala,
kaskatu dute gure lurren azala,
baina Lapurdi ez da hain zerbitzala;
burruka garbian dago
hori da printzipala.

10. GREZIAKO ITSASONTZIA

Itsaso gaindik ikusten baduzu
Gure gogoan daraman ontzia
Ez zazu pentsa galduta doanik
Argitzen baitu goizeko eguzkia

Hainbeste amets negar ta desio
Ez du ekaitzak ondora botako
Salbatuko da goizeko ontzia
Kaiaren bila hegaka joateko

Arraun berriek eramango dute
Bide zaharretik askatasunera
Oihal zuriek haizea bildurik
Gure arnasa biltzen den batera

Ez du ekaitzak ondora botako
Salbatuko da goizeko ontzia

11. HABANERA

Berriro itzuliko balitz
iragan denbora arrotza
berdin kontsumi nezake
banilla gozo artean,
itsaso urrun batetan
irudimena galdurik
udaberriko euritan
larrosak pizten ikusiz.

Osaba komertzianterik
ez nuen izan Habanan,
pianorik ez zegoen
bizi nintzen etxe hartan,
neskatxen puntilla fiñak
udako arratsaldetan,
errosario santua
neguko gela hotzean.

Ezpainek gordetzen dute
ezpain bustien gustoa
desiozko hotzikaran
etsipenaren tamalez,
gaua zelatan dakusat
kontzientzia bilutsik
badoaz orduz geldiak
gogorapenen hegalez.

Jaio giñen, bizi gera
ez dugu ezer eskatzen
itsasontzia astiro
kaiatik ari da urruntzen.
Antillak zintzilik daude
argazkien paretetan
karta bat idatziko dut
norbaitek erantzun dezan.

Tabako, ron ta kanelaz
girotutako arratsetan
algarak entzuten ziren
Habana putetxetan,
abanikodun mulatak
gauari haize egiten
musiken aide nagiek
odola erretzen zuten.

Jaio giñen, bizi gera
ez dugu ezer eskatzen
itsasontzia astiro
kaiatik ari da urruntzen.
Antillak zintzilik daude
argazkien paretetan
karta bat idatziko dut
norbaitek erantzun dezan.

12. ILARGIA

Esaiozu euriari berriz ez jauzteko,
Esan bakardadeari gaur ez etortzeko,

Eusten nauen soka zara ta itotzen nauena,
Ametsak sortu zizkidana galtzen dituen,

***Zuretzat ilargia lapurtuko nuke gauero
Eta zu itsu zaude bere argia ikusteko
Irrifarrez gero minez eragin didazu negarra
Nire sua itzali da,
ez zara gaueko izar bakarra, ez zara!***

Esan sentitzen dudana ez dela egia
Une baten sinisteko ez garen guztia

***Zuretzat ilargia lapurtuko nuke gauero
Eta zu itsu zaude bere argia ikusteko
Irrifarrez gero minez eragin didazu negarra
Nire sua itzali da,
ez zara gaueko izar bakarra, ez zara!***

13. ITURENGO AROTZA

Ituringo arotza, Erramun Joakin,
asarre omen zaude zeren degun jakin.
Santurik ez laiteke fiatu zurekin:
San Kristobal urtuta joalik egin.

Arotzak erran dio bere andreari:
Hurtu behar dinagu; ekarran Santu ori.
Gizona, zertat zoaz? Bekatu da ori.
Etzionagu erranen sekulan ni hori.

Ituringo garaile Ramuntxo Joakin
hasarre omen zira zeren dudan jakin.
Konfesa zaite ongi erretorarekin:
ez dute zer fidatu Santuek zurekin.

Kobrezko Santurikan inon bazarete,
egoten al zarete emendik aparte;
baldin arotz oriek jakiten badute,
garien egiteko urtuko zaituzte.

14. KONPOSTELAKO ERROMESA

Compostelan egon nintzen
Lehengo udan erromes
Noizbait iritsiko nintzen
Joan izan banintz oinez

Arribatu nintzeneko
Zain neukan Maruxiña
A zer serora parea
Bera ta lehengusina!

Lagun biak hasi ziren
Gora Euskadi oihuka
Ni Biba Galizia Ceibe
Malkoak ezin xuka

Matxinada zabaldu zen
Tabernarik taberna
Fraga eta bere fragatak
Beldurtzeko galerna!

Santuari ez nion nik
Ez kaixo ez adio:
Compostelaraino gabe
Astiarran Santio!

Nahiz gaita jotzen ez jakin
Sentitzen naiz gallego
Herritasuna noiz behinka
Aldatzerik balego

15. LAU TEILATU

Hemen gaude
Ta poztutzen naiz
Ta ziur zure aita ere bai;
Ta zer ondo... zelan dijua
Zure bufanda txuria.

***Lau Teilatu gainian
Ilargia erdian eta zu
Goruntz begira,
Zure keia eskuetan
Putzara batekin... putz!
Neregana etorriko da
Ta berriz izango gara, zoriontsu
Edozein herriko jaixetan.***

Goxo goxo
Kanta egin nazu
Benitoren Maria Solt.
Negarrik ez,
Txuri zaude ta malkoak
Zure kolorea kentzen dute.

Lau Teilatu gainian...

Felix, Felix bihar
Berriz egongo gara
Txanpain apur batekin;
Diru gabe baina
Izarrak gurekin daude,
Piano baten soinuaz.

Lau Teilatu gainian...

16. LORETXOA

Mendian larrartian
Aurkitzen da loretxo bat.
Aurrian umetxo bat
Loretxoari begira.

Loreak esan nahi dio
Umetxo aska nazazu,
Jaixo naz libre izateko
Ta ez loturik egoteko.

Umetxoak ikusirik
Lorea ezin bizirik
Arantzak kendu nahi dizkio
Bizi berri bat eman.

Umetxoak ikusirik
Lorea ezin bizirik
Arantzak kendu nahi dizkio
Bizi berri bat eman.
Orduan izango bait du

Indarra eta kemena;
Orduan emango baidu
Ugari bere fruitua.

17. TRAPU ZAHARRAK

Egunez trapu biltzen
gabean dantzan lehertzen
beti umore onean degu pasatzen,
eta goizean goiz kalera irten da
lo goxoan daudenak esnatzen ditut.

Trapu trapu zaharrak!

***Atera atera, trapuak saltzera
nik erosten ditut modu onean
arditean prakak kuartuan albarkak
ta burni zaharrak txanponean***

Erosten ditut trapuak, praka zahar urratuak
gona gorri zaharrak eta atorratxuak.
Jo zak zurrumuzki, atabal soinu
dantzan egiteko beti erana.

Trapu trapu zaharrak!

Atera atera, trapuak saltzera...

Eltze elbarriturik, pertza zulorik duenik
arran parrillik edo trebera zaharrik.
Inork saltzeko badauzka librako txanponean
Ramon Batistak erosten ditu.

Trapu trapu zaharrak!

Atera atera, trapuak saltzera...

18. XALBADORREN HERIOTZEAN

Adiskide bat bazen
benetan bihotzbera
poesiaren hegoek
sentimenduzko bertsoek
antzaldatzen zutena.

Plazetako kantari
bakardadez josia
hitzen lihoa iruten
bere barnean irauten
oinazez ikasia...ikasia

***Nun hago, zer larretan
Urepeleko artzaina
mendi hegaletan gora
oroitzapenen gerora
ihesetan joan hintzana***

Hesia urraturik
libratu huen kanta
lotura guztietatik
gorputzaren mugetatik
aske sentitu nahirik

Azken hatsa huela
bertsorik sakonena
inoiz esan ezin diren
estalitako hegien
oihurik bortitzena, bortitzena

***Nun hago, zer larretan
Urepeleko artzaina
mendi hegaletan gora
oroitzapenen gerora
ihesetan joan hintzana***

1. ABERRIAREN MUGAK
2. AGURE ZAHARRA
3. AZKEN DANTZA
4. BARATZE BAT
5. BIZKAIA MAITE
6. EPERRAK
7. EUSKAL HERRIAN EUSKARAZ
8. GOGOAREN BAITAN
9. GORA TA GORA BETI
10. GREZIAKO ITSASONTZIA
11. HABANERA
12. ILARGIA
13. ITURENGO AROTZA
14. KONPOSTELA
15. LAU TEILATU
16. LORETXOA
17. TRAPU ZAHARRAK
18. XALBADORREN HERIOTZEAN